

в стаде. Многоплодие также зависит от возраста животных. Первоокотки по многоплодию, как правило, уступают взрослым маткам. Наибольшее количество двоен дают: тонкорунные овцы в возрасте – 5-7, а грубошерстные в 4-6 лет. Надо учесть, что высокая плодовитость сохраняется у маток до тех пор, пока они имеют хорошие зубы. Живая масса животных как показатель при селекции на плодовитость также играет большую роль.

Заключение. Повышение производства баранины в мясо-сальном овцеводстве является селекция, направленная на повышение воспроизводительной способности овец, основанная на отборе и подборе животных из двойневых пометов и внедрения уплотненных окотов (два ягнения за 1,5 года и три – за два).

УДК 636. 5.

Мельник Т.В., студентка 2-стн курсу спеціальності “Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”

Науковий керівник – Пустова Н.В., кандидат с.-г. н., доцент
Подільський ДАТУ, м. Кам’янець-Подільський, Україна

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА М’ЯСА ГОЛУБІВ

Голуб – птах-радість, символ світу, жива пошта... Усе це – про домашнього голуба. У світі нараховується майже 50 порід м’ясних голубів. Їх поділяють на три групи: велетенські (голуби-велетні), куроподібні та м’ясні. М’ясні породи голубів: римський велетень, кінг, штрассер, тексан, польська рись, соттобанк, кобургський жайворонок, мондвини, карно, мальтійські голуби, угорські велетні та інші.

Голубів утримують у вольєрах, розплідниках і у клітках. Успішному розведенні голубів, збереженні їхнього здоров’я важливим є приміщення. Необхідно враховувати, яку кількість і які породи голубів будуть утримуватись в ньому у зимовий період. На 1 м² площі підлоги розміщують 2-3 пари м’ясних голубів. На одного голуба – 1 м³ повітря голубника. При утриманні великої кількості птахів голубник потрібно розбити на секції, у кожній з яких розмістити не більш 10-15 пар голубів. Для роздільного утримання дорослого поголів’я і молодняку поточного року в голубнику бажано мати два відділення, а також господарське приміщення для зберігання зерна, мінеральних кормів та інвентаря.

При утриманні м’ясних порід голубів приміщення бажано обладнати штучним обігрівом і електричним освітленням, щоб була можливість регулювати тривалість світлового дня і перевіряти стан голубів у будь-який час доби. Голубник для птахів м’ясних порід обладнають вольєрою. Голуби в ній знайомляться з навколишньою місцевістю, приймають сонячні ванни, купаються, одержують зелений корм і прогулюються. Вольєру влаштовують на ґрунті, на підставках визначеної висоти чи на даху голубника.

Відділення голубника для племінного поголів’я обладнають полицями, на які встановлюють гнізда із сідалами; так, щоб вони слугували парувальним ящиком, місцем для установки гнізд, виведення потомства і сідалом. Довжина полиць – 70-80 см, ширина і висота – по 30-40 см.

Зимової пори температура в голубівнику повинна бути не нижче +5...+7°C, а літньої – не вище +20°C. У спеку необхідно обмежити годівлю, особливо зерном, яке збільшує свій об'єм при набубнявінні. З настанням тепла у вольєру ставлять ванну з водою для купання голубів. Вода в ній повинна бути кімнатної температури, чистою і свіжою, тому що голуби, купаючись, п'ють її. Купання попереджає появу паразитів і очищає оперення. Переохолодження особливо небезпечно ранньою весною. Воно уповільнює ріст і розвиток пташенят, активізує прихований перебіг інфекцій.

Складаючи раціони для голубів, враховують пору року, породу, вік, фізіологічний стан, умови утримання (вільне чи вольєрне) і виробничі процеси на даний період (несучість, вигодовування пташенят, линяння). Основним кормом для голубів є різноманітна зернова суміш з жовтої кукурудзи, червоного проса, пшениці, ячменю, вівса, гороху, рису, гречки, сої, сочевиці, насіння соняшнику, льону, рапсу і суріпиці. У 100 г цієї суміші повинно міститися 15% перетравного протеїну, не більш 3% клітковини і 110-115 г кормових одиниць. У м'ясному голубівництві рекомендують зернову суміш, що складається з жовтої кукурудзи – 35%, червоного проса – 20%, гороху – 20%, відходів пшениці – 5%. На одного голуба в день приходиться майже 50-60 г суміші. М'ясних голубів рекомендують годувати великим зерном: боби, квасоля, великий горох, кукурудза, жолуді подрібнені. Перехід до іншого раціону поступовий, протягом декількох днів. Добова даванка корму складає 45 г на голову. Годують голубів 2-3 рази в день, у визначений час. У м'ясних голубів корми можуть постійно знаходитися в годівницях. Перегодовування птахів негативно позначається на їхньому стані. Голуби жиріють, стають малорухомими і часто втрачають здатність до розмноження. В окремі годівниці рекомендується ставити сіль, голуби з задоволенням клюють її.

Зазначимо, що успіх розведення голубів залежить не тільки від підбору, підготовки і їхнього стану до початку розмноження, але і від умов утримання. Тому необхідно уникати скученості птахів. Загальна тривалість дня повинна бути не менш 14 годин на добу, температура – не нижче нуля, оптимально +5...+10. М'ясні породи голубів скоростиглі: молодняк, який виведений у березні, у вересні-жовтні вже дає приплід. У середньому одна пара голубів може робити дев'ять кладок і вигодувати за рік до 18 пташенят загальною масою 8,5 кг товарної продукції. Період розвитку ембріона м'ясних порід голубів – 18-19 днів, у холодному приміщенні – 20-22 дні. Коли пташенята досягають 2-3-тижневого віку, у самки починається наступний цикл несучості. У клітку для цієї мети поміщають друге гніздо, куди вона відкладає яйця і починає їх насиджувати. Самець у цей час продовжує годувати пташенят. У віці п'ять тижнів пташенята вже самостійно клюють зернову суміш, але батьки ще якийсь час їх підгодовують. У 6-7-тижневому віці ремонтний молодняк можна відсаджувати від батьків. Виробництво буде рентабельним, якщо відсоток вилуплення пташенят складе не менш 75%, а загибель молодняку – не більш 5%. Як правило, голубів убивають на м'ясо у віці 28-35 днів, жива маса досягає 600-800 г, а в дорослих голубів – 850-1400 г.

Список використаних джерел

1. Бондаренко С.П. Содержание голубей. М: Сталкер. Д., 2003. – 58 с.
2. Полная энциклопедия птицеводства / [авт.-сост. С.П. Бондаренко]. Донецк: Сталкер, М. : ООО "Издательство АСТ", 2002. 448 с.

3. Рубан Б.В. Птицы и птицеводство: учебное пособие / Борис Васильевич Рубан. – Харьков: Эспада, 2002. – 520 с.
4. Скачина В.І. Вирощування і розведення голубів / В.І. Скачина, В.І. Оненко. – Київ: Агро-Світ України, 2004. – 42 с.

УДК: 636. 32/38. 082

Нургазиева К.Т., студентка 4 курса направления подготовки “Технология производства и переработки продукции животноводства”

Научный руководитель – Кулатаев Б.Т., кандидат с.-х. н., профессор
Казахский национальный аграрный университет, г. Алматы, Казахстан

ПРОДУКТИВНО-БИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ГРУБОШЕРСТНЫХ КОЗ, ОТЛИЧАЮЩИХСЯ ПО СОДЕРЖАНИЮ ПУХА В ШЕРСТИ

Актуальность. Козоводство – перспективная отрасль животноводства, снабжающая человека ценнейшими видами продукции. От коз получают высокоценные и диетические продукты, такие как молоко и мясо – козлятину. Козий пух является тончайшим видом волокна животного происхождения. Он обладает мягкостью, эластичностью, упругостью, низкой теплопроводностью, легкостью и хорошими прядильными качествами.

Цель работы – изучение в условиях Южного региона Республики продуктивно-биологических особенностей грубошерстных коз белой и цветной масти, отличающихся по содержанию пуха в составе шерсти и рекомендации их результатов для применения в племенной работе.

Методы исследования: Физико-механические свойства шерсти – по методике ВИЖ (1958), ГОСТу 2260-78 “Пух козий невытый, классированный”; убойные качества коз – методике ВИЖ (1970); рост и развитие козлят – методике К.Я. Борисенко (1967);

Результаты исследований. Проявление у грубошерстных коз Южно-Казахстанской области, в частности – крестьянского хозяйства “Жеменей” Шардаринского района, животных белой масти с повышенным содержанием пуха в составе шерсти (40-45%), меньшей величиной и живой массой, формой рогов в типе приска (концы направлены во внешнюю сторону) с удельным весом 42% указывает на возможность происхождения. Они, в виду особенностей морфологического состава шерсти, представляют ценность для использования в селекции с целью улучшения шерстной и пуховой продуктивности грубошерстных коз цветной масти. Хозяйственно-полезные признаки, характерные для коз белой масти, при однородном их подборе проявились у их 18 месячного приплода, в сравнении со сверстниками от аналогичного подбора коз цветной масти, наряду с промерами тела, меньшей живой массой (7,2-4,8%, $td=5,8-3,6$) и превосходством последних по настригу шерсти на 17,8-11,9% ($td=2,4-1,7$), содержанию пуха в составе шерсти – на 8,65-5,23% ($td=8,5-6,1$) и большей толщиной пуха – на 0,76-0,61 мкм или 4,8-4,0%.